

Elżbieta Matyaszevska,

historyk sztuki, doktor nauk humanistycznych. W latach 1985-1990 wchodziła w skład ogólnopolskiego zespołu badawczego przy Instytucie Sztuki PAN w Warszawie, którego celem było gro-

madzenie dokumentacji i prowadzenie badań polskiego życia artystycznego 2. połowy XIX wieku, w ramach tzw. programu węzłowego Polska kultura narodowa, jej percepcje i tendencje. Była też sekretarzem naukowym zespołu przy Instytucie Sztuki PAN, przygotowującego wraz z wydawnictwem „Arkady” katalog dzieł malarskich Jana Matejki w związku z rocznicami 150-lecia urodzin i 100-lecia śmierci artysty. Dwutomowa publikacja, dla której opracowała również kilkadziesiąt haseł katalogowych, została wydana w 1993 roku pod tytułem *Matejko, Obrazy olejne. Katalog*. W latach 1992-2001 współpracowała z redakcjami kilku lubelskich i warszawskich periodyków, przygotowując relacje z wystaw sztuki dawnej i współczesnej, a także cykliczne teksty z zakresu historii ubioru, mody i rzemiosła artystycznego.

Elżbieta Matyaszevska od lat utrzymuje aktywny kontakt z Instytutem Historii Sztuki KUL, uczestnicząc w organizowanych przezeń sesjach naukowych oraz działalności kulturalnonaukowej na rzecz miasta Lublin. W roku 2008 zajmowała się koordynacją

prac mających na celu zorganizowanie przy Instytucie Historii Sztuki KUL wykładów z zakresu historii sztuki dla członków Uniwersytetu Trzeciego Wieku, z którym współpracuje do tej pory także jako wykładowca. Przygotowuje również wykłady dla członków UTW w Tomaszowie Lubelskim i Świdniku. Od roku 2011 współpracuje z Filharmonią Lubelską w ramach Akademii Muzyki i Plastyki (oferta skierowana do szkół ponadpodstawowych Lublina i regionu), przygotowując prezentacje z zakresu sztuk plastycznych, wpisujące się określone tematy muzyczne. Ponadto, w ramach działalności dydaktycznej, prowadziła zajęcia obejmujące najważniejsze zjawiska z dziejów sztuki nowoczesnej i najnowszej, zarówno polskiej, jak i powszechnej, na studiach podyplomowych w Wyższej Szkole Humanistyczno-Przyrodniczej w Sandomierzu, dla członków Uniwersytetu Otwartego KUL w ramach wiedzy o sztukach pięknych, a także zajęcia specjalizacyjne na Studiach Podyplomowych prowadzonych przez Instytut Historii Sztuki KUL. Od stycznia 2014 roku jest wiceprezesem lubelskiego Oddziału Stowarzyszenia Historyków Sztuki.

Elżbieta Matyaszevska jest autorką książki „Wierzę w cuda nie do dziś”. *Religia w życiu i twórczości Jana Matejki* (Lublin 2007), wielu haseł z dziedziny historii sztuki zamieszczonych w *Encyklopedii Katolickiej* a także kilkunastu publikacji naukowych i popularnonaukowych w zakresie ikonografii chrześcijańskiej oraz malarstwa polskiego.

Dom Kultury
Lubelskiej Spółdzielni Mieszkaniowej

Spotkanie z historykiem sztuki
dr Elżbietą Matyaszevską
Podróże w czasie,
czyli
odkrywanie sztuki
Od malowideł katakumbowych
po gotyckie witraże

Zapraszamy

Od malowideł katakumbowych po gotyckie witraże

Wczesnochrześcijańska sztuka sakralna, czyli artystyczna twórczość chrześcijan, rozwijała się między początkiem III a VII w. naszej ery na terenach leżących w basenie Morza Śródziemnego. Została zapoczątkowana w rzymskich katakumbach przedstawieniami o treściach religijnych. Artyści korzystali początkowo z form i symboli wypracowanych przez sztukę antyczną, ale nadawali im zupełnie nowe znaczenie. Z czasem udało się im wypracować odrębny zestaw symbolicznych znaków i ikonograficznych typów przedstawień, które miały wyrażać nowe, chrześcijańskie idee. Mówiąc o sztuce

czesnochrześcijańskiej nie można więc zapominać o podziemnych cmentarzyskach rzymskich,

zwanych katakumbami, o pierwszych bazylikach, często wznoszonych w miejscach związanych z kultem męczenników, czy bazylikach, w których odbywały się coraz liczniejsze ceremonie chrztu, ozdobianych wspaniałymi mozaikami o treściach chrystologicznych.

W wiekach VI-IX w Europie, w wyniku zetknięcia kultury antycznej z dokonaniem wczesnej sztuki chrześcijańskiej i północnych ludów barbarzyńskich, ukształtowała się przedromańska sztuka sakralna, którą cechowała różnorodność stylowa, ale jednocześnie brak wiodącego ośrodka artystycznego. Na przestrzeni tego czasu ważne miejsce zajmowała zarówno sztuka merowińska, rozwijająca się na ob-

szarze państwa Franków, wizygocka i mozarabska tworzona na Półwyspie Iberyjskim, jak i sztuka karolińska oraz ottońska, obecna na obszarach niemieckojęzycznych. Przedromańska sztuka trwała aż do czasu całkowitego uformowania się romańskiej sztuki sakralnej, trwającej w Europie od XI do XIII w. i propagującej w masywnych budowach sakralnych półokrągłe łuki i wzbogacane architektoniczną rzeźbą kolumny powtarzające antyczne porządki. Romańskie formy stosowano również w snycerstwie, złotnictwie i sztuce miniatorskiej.

Romanizm był stylem bezpośrednio poprzedzającym sztukę gotycką, rozwijającą się w Europie od połowy XII w. i obowiązującą do końca wieku XV (w Polsce tradycje gotyckie trwały znacznie dłużej). Pod względem formy gotyk charakteryzował się przede wszystkim zastosowaniem w architektonicznych konstrukcjach ostrych łuków i sklepienia krzyżowo-żebrowego,

co zostało najpełniej uwidocznione w imponujących katedrach. Istotne miejsce w tej sztuce zajmowało malarstwo tablicowe oraz rzeźba drewniana, obecne głównie w wieloskrzydłowych ołtarzach, zwanych poliptykami, a także sztuka witrażowa, której artystycznym wyrazem są barwne witraże, zachowane głównie w średniowiecznych świątyniach Francji.

Dom Kultury
Lubelskiej Spółdzielni Mieszkaniowej

Spotkanie z historią sztuki dr Elżbietą Matyaszką *Podróże w czasie,* czyli *odkrywanie sztuki* Od malowideł katakumbowych po gotyckie witraże

Spotkanie odbędzie się
w środę 23 kwietnia 2014 r. o godz. 18.00
w sali widowiskowej Domu Kultury LSM
w Lublinie, ul. K. Wallenroda 4a, tel. 81 743 48 29
www.domkulturyism.pl
Wstęp wolny